

Arbeidslivet etter overgangsordningene: Hvordan sikre verdige vilkår for arbeidsinnvandrene?

Fafo Østforum 3. september 2008

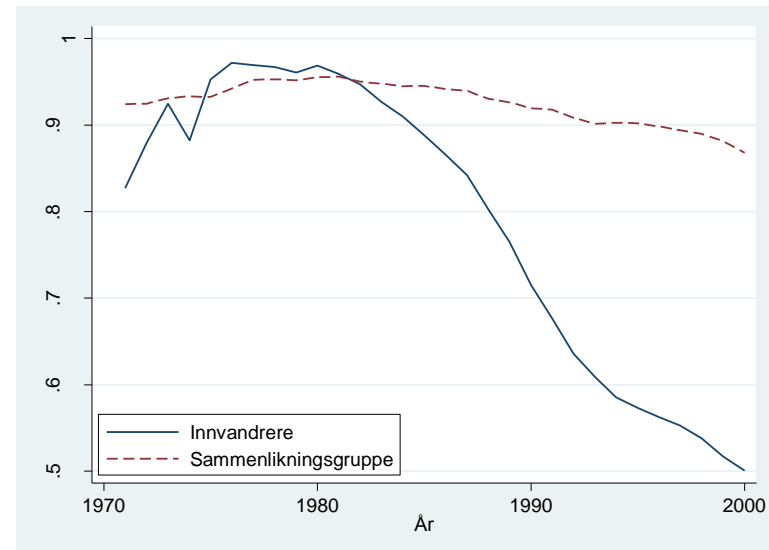
Sigrun Vågeng, NHO

Hvorfor arbeidsinnvandring?

Regjeringen i St. meld. nr. 18 (2007-2008):

- *"Avgjørende for de langsiktige samfunnsmessige effektene av permanent arbeidsinnvandring er først og fremst utviklingen i langsiktig yrkesaktivitet og produktivitet hos arbeidsinnvandrerne som velger å bli her, samt graden av familiegjenforening og yrkesfrekvensen til eventuelle familiemedlemmer. (..) Økt varig arbeidsinnvandring vil gi en økning i befolkningen, men høyere folketall gir ikke økt velstand i seg selv."*

Syssetningsutvikling for arbeidsinnvandrere tidlig på 1970-tallet

Kilde: Frischsenteret

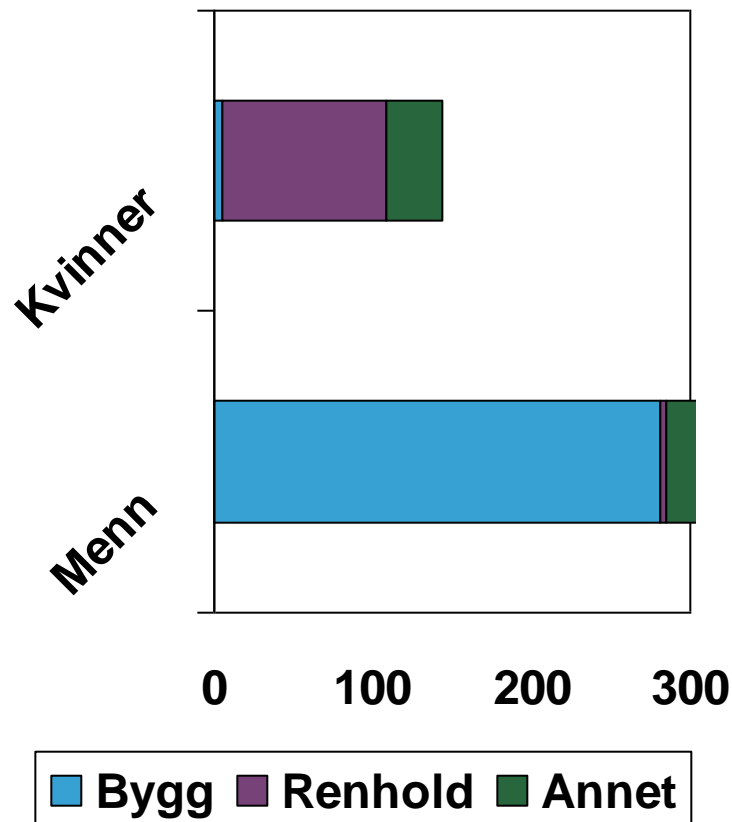
Arbeidsinnvandring – hva trenger vi?

- Midlertidige behov – midlertidig arbeidsinnvandring
  - Tjenesteimport ønskelig – forutsetter ryddige forhold
  - Ansettelse på ordinære vilkår innenfor EØS-området
- Permanent: Norge må delta i kampen om de kloke hodene
  - Enklere prosedyrer for ansettelse av spesialistarbeidskraft
  - Internasjonalisering av utdanning og rekruttering til forskning

Hva skjer når konjunktorene snur?

- OECD om Sverige: *"....it is essential that the labour market is effectively open to accompanying family and that construction workers themselves are not caught in unemployment traps when one day labour demand diminishes."*

Hvor arbeider polske arbeidstakere?

Kilde: FAFO-rapport 2007/27: Polonia i Oslo

Hvordan sikre seriøsitet?

- Et felles ansvar for å bekjempe sosial dumping
Definisjon: Lønns- og arbeidsvilkår som er vesentlig dårligere enn dem som følger av vanlige norske vilkår eller av tariffavtaler
- Ved ordinære ansettelser: Gjennom ordinære virkemidler i arbeidslivet
- Ved tjenesteimport: Gjennom rettigheter for utsendte arbeidstakere, seriøse aktører, offentlig kontroll og ryddige lønnsforhold

Hva må gjøres?

- Tilsyn og kontroll: Ansvaret ligger primært hos myndighetene. Behov for økt kontroll, bedre samarbeid over landegrensene, større bevissthet hos offentlige oppdragsgiver og bedre regler utviklet i samarbeid med partene
- Myndighetene og partene har også et felles ansvar for å hindre/avdekke ulovligheter. Eksempler på samarbeid der NHO deltar:
  - Samarbeidsforum Mot Svart Økonomi
  - Prosjektet Seriøsitet i byggenæringen
  - Prosjektet Ren utvikling (renholdsbransjen)
- Arbeidsgivers eget ansvar for egne ansatte:
  - Tilgang til norskopplæring
  - Kompetanseutvikling (ref. Hovedavtalens kap. 16)